

יש מי שכתב (כבר הוסיףנו, ח) שלא עמדו על ההרים אלא הוקנים והשופטים, אבל שאר העם עמד למטה. (עפ"י מורה שדה לו.).

אחר כך הביאו את האבני וبنו את המזבח וסדוו בסיד וכתו עליין את כל דברי התורה בשביעים לשון (באר היבט). יש מן הראשונים שכתו שכתבת התורה בשלמותה. ויש אמרים שלא כתבו אלא המצוות בקיצור). והעלו עלות ושלמים ואכלו ושתו ומשחו. קילפו את האבני גנולון ובאו לנו למקום, בಗלגל, ושם הקימו את האבני. (עפ"י גمرا כאן ולהן לו.).

בירושלמי מובאת דעת רבי יהודה, שעל אבני המלון נכתבו הדברים לא על אבני המזבח.

(מובא בתוס' להלן לה:).

ראה פרטיננסופים להלן לה-לו.

ב. וטמא טמא יקרא — צריך להודיע צعرو לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים, וכל מי שאירע בו דבר

צריך להודיע לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים.

וכן אמרו לענן מקרא ביכורים שהוא בקהל (וענית אמרת. בניגוד לויידי מעשר שאין שם 'ענית'), כדי להודיע צعرو — צרות שעברו על ישראל, צרת לבן הארמי וצרת מצרים לרבים.

הרמב"ם השמיט קריית ביכורים בקהל רם. (מנחת חנוך תר"א). ויש לומר שלדעתו אינה אלא מדה טובה ממש עונה, ולא מדינה. [ובזה מובן שיוצאים במקרא ביכורים מدين שומע כעונה] גם לפי השיטות שבברכת הכהנים אין יוצאים מפני לצריך קול רם]. (רשימות שיעורי הגראי"ד סולוביツ'יק סוכה לא:).

ג. אמר רבי יוחנן משה רבינו בן יהוי: מפני מה תקנו תפלה בלחש — שלא לביש את עברי עבירה (המתודים על עבירותיהם בתפילה), שורי לא חילק הכתוב בין חטא לעולה בדבר הניכר.

יש מי שהראה שנחלקו בדבר החכמים בירושלמי, האם רצוי שיגלה חטאו [שבשוגג] לרבים אלא שרשאי להסתירו, או שמא אין הדבר רצוי (ע' הדושי הגרא"ר בנטב ואילך).

ד. חטא באה כשה או שעירה, שהמتبישי בחטא יכול להביא כשה שנקבותה מוסתרת באליה, ואין ניכר לרבים אם מביא חטא (נקבה) או עולה (ונכ). אבל חטא עובdot כוכבים אינה באה אלא שעירה שאין לה אליה. הטיל עליו הכתוב שיתבישי שתאה לו כפרה מעונש גדול כזה.

דף לג — לה

ג'. כיצד עברו ישראל את הירדן בכניסתם לארץ?

יום שעברו ישראל את הירדן, היה הארון נושא לפניהם, שלא כבשא רשות שהיה נושא אחר שני דגליים. אותו היום היו הכהנים נשאים אותו ולא הלוים. כיון שניטבלו רגלי הכהנים במים, חזרו המים לאחוריהם, וקמו נד אחד בגובה י"ב מיל לדברי רבי יהודה, כאורך מהנה ישראל. רבי אלעזר בר' שמעון אומר: היו מים נגדשים וועלם כיפים על גבי כיפים יותר משלש מאות מיל, עד שראו אותם כל מלכי מורה ומערב. (ואמרו בירושלמי: עד לבו של רקייע. ושם אמרים: עד בכל). לדעה אחת בדעת רבי אלעזר בר"ש, היו עברים את הירדן בוה אחר זה (בדרכם בני אדם העוברים בשביל אחד,